

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

М.Є. Рогоза

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«___» _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Моделювання і прогнозування економіки бізнесу»

освітня програма «Економічна кібернетика»

спеціальність 051 Економіка
(код) (назва спеціальності)

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки.
(код) (назва галузі знань)

ступінь вищої освіти бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Моделювання бізнес-процесів» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

Протокол від «1» вересня 2023 року № 1

Полтава 2023

Укладачі: Кононенко Ж.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Економічна кібернетика» спеціальності 051
Економіка ступеня бакалавр

_____ М.Є. Рогоза _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

« _____ » _____ 2022 року

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Моделювання і прогнозування економіки бізнесу»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	Вибіркова навчальна дисципліна	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни - вибіркова		
Курс/семестр вивчення	3 курс, 1 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	5	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 1 семестр - 150 годин		
- лекції: 20 год.		
- практичні заняття: 40 годин		
- самостійна робота: 90 годин		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК		

Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета навчальної дисципліни: формування системних знань щодо галузі багатовимірного аналізу, моделювання динаміки, структури та взаємозв'язків соціально-економічних явищ і процесів, а також прикладні аспекти бізнес-планування становлення і розвитку підприємницької діяльності.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення принципів організації аналітичних спостережень, методик та правил розрахунків показників економічного аналізу явищ і процесів; набуття вмінь і навичок планування, аналізу та прогнозування, виявлення резервів підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності продукції та послуг на основі запровадження інновацій, ефективних форм господарювання і управління.

Таблиця 2 – Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
Здатність виявляти та вирішувати прикладні задачі та проблеми у професійній діяльності, приймати обґрунтовані рішення	Володіти системними методами моделювання, аналізу і прогнозування суспільно-економічних та маркетингових явищ в системі ефективного інформаційного забезпечення Оцінювати та аналізувати фінансову, облікову, економічну, маркетингову інформацію, застосовувати фінансово-економічні методи та інструменти для розв'язання практичних завдань у професійній діяльності.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи моделювання економіки бізнесу

Тема 1. Методологічні основи системного та економічного моделювання та прогнозування

Поняття системного та економічного моделювання та прогнозування в сучасній економіці. Методологічні особливості прогнозування економічних систем. Системне прогнозування розвитку засобів підприємницької діяльності. Прогнозування економічних систем по числових параметрах. Моделі прогнозування за узагальненими критеріями

Тема 2. Моделі прогнозування економічних об'єктів

Кількісні методи в економічних дослідженнях. Системний підхід та моделювання економічних процесів. Кількісні методи прогнозування. Класифікація методів прогнозування. Нейронні мережі як інструмент прогнозування.

Тема 3. Формування інформаційної бази моделі

Формування інформаційної бази статистичних моделей. Суть інформаційного моделювання. Роль інформаційних моделей у системі управління і регулювання соціально-економічних процесів.

Тема 4. Моделювання та прогнозування тенденцій розвитку

Методологічні засади моделювання динаміки. Трансформації часових рядів. Типи трендових моделей. Моделювання процесів з насиченням

Модуль 2. Методи моделювання економіки бізнесу

Тема 5. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану

Зміст бізнес-плану. Структура бізнес-плану. Логіка розробки бізнес-плану. Стил написання бізнес-плану. Оформлення бізнес-плану. Титульний аркуш бізнес-плану. Сторінка змісту бізнес-плану. Резюме бізнес-плану

Тема 6. Методологічні засади моделювання бізнес-структур

Ідентифікація бізнес-процесів підприємства. Розробка моделі процесів верхнього рівня і декомпонувати її. Вибір процесу для вдосконалення. Розробка моделі і аналіз обраного вектора вдосконалення бізнес-процесу. Розробка методичних рекомендацій щодо вдосконалення бізнес-процесів.

Тема 7. Діагностика конкурентного середовища суб'єкта підприємницької діяльності

Діагностика зовнішнього середовища непрямого впливу. Діагностика зовнішнього середовища безпосереднього впливу. Методики діагностики галузі. Оцінка конкурентного середовища галузі. Галузеві ключові фактори успіху. Аналіз привабливості галузі та визначення її перспектив.

Тема 8. Оцінювання комерційних ризиків

Процес управління комерційним ризиком. Аналіз та оцінювання комерційного ризику. Методи аналізу ступеня ризику. Інтегрована система управління комерційними ризиками.

Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Теоретичні основи моделювання економіки бізнесу					
Тема 1. Методологічні основи системного та економічного моделювання та прогнозування	4	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, теоретичне опитування	6	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	12
Тема 2. Моделі прогнозування економічних	2	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання	6	Виконати тести самоконтролю	12

об'єктів		практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, теоретичне опитування		знань. Виконати індивідуальні завдання.	
Тема 3. Формування інформаційної бази моделі	2	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, теоретичне опитування	4	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	10
Тема 4. Моделювання та прогнозування тенденцій розвитку	2	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, теоретичне опитування	4	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	10
Модуль 2. Методи моделювання економіки бізнесу					
Тема 5. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану	2	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, теоретичне опитування	4	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	10
Тема 6. Методологічні засади моделювання бізнес-структур	2	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, теоретичне опитування	4	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	12
Тема 7. Діагностика конкурентного середовища суб'єкта підприємницької	2	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання	6	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати	12

діяльності		індивідуальних завдань, теоретичне опитування		індивідуальні завдання.	
Тема 8. Оцінювання комерційних ризиків	4	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, теоретичне опитування	6		12
Разом	20		40		90

Розділ 5 «Система оцінювання знань студентів»

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1: тести (15 балів), практичні роботи (15 балів), самостійна робота (10 балів), поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2: тести (15 балів), практичні роботи (15 балів), самостійна робота (10 балів), поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Васильєва Н. К. Економіко-математичне моделювання в сільському господарстві : навч. посібник. Дніпропетровськ: Біла К.О., 2015. 155 с.

2. Дергачов Є. В., Фіщук К. О. Методичні підходи до аналізу та оптимізації бізнес-процесів. Ефективна економіка. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8382>

3. Єршова О.Л., Одноволик В.І. Національна система цифрової статистики як засіб для вимірювання цифрових трансформацій в економіці України. URL: http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/3622/1/ilovepdf_com-128-133.pdf

4. Індекс розвитку ІКТ відповідно до звіту Міжнародного союзу електрозв'язку. URL: http://www.nas.gov.ua/siaz/Ways_of_development_of_Ukrainian_science/article/13096.1.150.pdf.

5. Литвин В. В., Пасічник В. В., Нікольський Ю. В. Аналіз даних та знань: навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2015. 276 с.

6. Ляшенко В.І., Вишневський О.С. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія. Київ: НАН України, Ін-т економіки пром-ті, 2018. 252 с.

7. Мазнев Г.Є. Бізнес-планування в аграрних формуваннях: [навч. посіб.]. Одеса: ЛЕРАДРУК, 2012. 250 с.

8. Маслов А.О. Інформаційна економіка: становлення, структура та теоретичне осмислення: монографія. Київ: Аграр Медіа Гр., 2012. 432 с.

9. Мироненко О. А. Застосування сучасних програмних засобів в управлінні підприємствами аграрного сектору. Socio-economic aspects of economics and management. Taunton : Aspekt Publishing, 2015. Т. 1. С. 78-82.

10. Нужна С. А., Мороз С. І. Економіко-математичне моделювання в бізнес-плануванні підприємств аграрної сфери. Ефективна економіка. 2021. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8813>

11. Опря А.Т., Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Кононенко Ж. А. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань): навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 536 с. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/523/1/%d0%a1%d1%82%d0%b0%d1%82%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0_%d0%9e%d0%bf%d1%80%d1%8f_%d0%92%d0%a1%d0%95_%d0%905%20%281%29.pdf

12. Офіційний сайт Українського інституту майбутнього. 2030E – країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://strategy.uifuture.org>

13. Сак Т.В., Ховалюк Д.О. Електронна торгівля в Україні: стан, тенденції, перспективи розвитку. Маркетинг і цифрові технології, [S.l.], v. 4, n. 3, p. 73-85, вер. 2020. ISSN 2523-434X. URL: <https://mdt-oru.com.ua/index.php/mdt/article/view/112>

14. Струтинська І. В., Маркович І. Б. Методологічні основи дослідження національної економіки з позицій системного аналізу. Соціально-економічні проблеми і держава: Електронне наукове фахове видання. 2019. Вип. 1 (20). С. 14–21. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2019/19mibpsa.pdf>

15. Тігарєва В. А., Станкевич І. В. Аналіз існуючих підходів та методів оцінювання бізнес-процесів підприємств та організацій. // Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського, Випуск 3 (98), Частина 1, 2016. С. 113-122.

16. Чекотовський Е В: Статистичні методи на основі Microsoft Excel 2016. Навчальний посібник. К.: Знання, 2016. 407 с.

17. Шарко М. В., Гусаріна Н. В. Моделювання та прогнозування процесів економічного розвитку в умовах динамічних змін зовнішнього середовища. Бізнес Інформ. 2018. №6. С. 166–172.

Допоміжні

1. 10 кроків цифрової трансформації бізнесу. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/07/3/662521/>

2. 6 головних трендів на ринку блокчейн-технологій. URL: [https://www.tadviser.ru/index.php/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F:%D0%91%D0%BB%D0%BE%D0%BA%D1%87%D0%B5%D0%B9%D0%BD_\(%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B9_%D1%80%D1%8B%D0%BD%D0%BE%D0%BA\)](https://www.tadviser.ru/index.php/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F:%D0%91%D0%BB%D0%BE%D0%BA%D1%87%D0%B5%D0%B9%D0%BD_(%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B9_%D1%80%D1%8B%D0%BD%D0%BE%D0%BA))

3. Статистичний бюлетень «Використання інформаційнокомунікаційних технологій на підприємствах України» / Державна служба статистики України ; ред. І.В. Калачова. Київ : Державна служба статистики України, 2017. 30 с.

4. Струтинська І. В. Організація та управління цифровою трансформацією бізнес-структур: теорія, методологія, практика: монографія. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2020. 475 с.

5. Україна переходить на «цифрову економіку». Що це означає? Укрінформ. Мультимедійна платформа іномовлення України: веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2385945-ukraina-perehodit-nacifrovu-ekonomiku-so-ce-oznacaе.html>.

6. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; К., 2019. 272 с. URL: http://www.fst-ua.info/wp-content/uploads/2019/08/Financial_Literacy_Textbook_Aug2019.pdf

7. Фролова Л.В., Наторіна А.О. Ключові аспекти проектування цифрової бізнес-моделі. Маркетинг і цифрові технології. 2017. Том 1 № 1. DOI: 10.15276/mdt.1.1.2017.4

Інформаційні ресурси

1. Веб-сторінка Міністерства економіки України URL : <http://www.me.gov.ua>

2. Веб-сторінка Кабінету Міністрів України URL : <http://www.kmu.gov.ua>

3. Веб-сторінка Держкомстату України URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>

4. Веб-сторінка Міністерства фінансів України URL : <http://www.minfin.gov.ua>

5. Веб-сторінка Світового банку URL : <http://www.worldbank.org>

6. Веб-сторінка Міжнародного валютного фонду URL : <http://www.imf.org>

7. Економіка. Фінанси. Право: Інформаційно-аналітичний журнал/ АФ «Аналітик».

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Ms Word.
- Дистанційний курс з навчальної дисципліни на платформі «Moodle».